

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

CB005.2.21.103 “ДЪРВОТО НА ЖИВОТА”

СЪВМЕСТЕН ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ТРАНСГРАНИЧНИЯ ФОТО ЛОВЕЦ

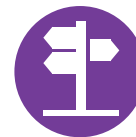
Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България - Турция.

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Увод</i>	<i>стр. 4</i>
<i>Какво е фотолов</i>	<i>стр. 6</i>
<i>Обща карта на трансграничния регион с области Хасково, Ямбол, Бургас, Къркларели и Одрин</i>	<i>стр. 8</i>
<i>Област Хасково</i>	<i>стр. 10</i>
<i>Област Ямбол</i>	<i>стр. 38</i>
<i>Област Бургас</i>	<i>стр. 46</i>
<i>Провинция Къркларели</i>	<i>стр. 66</i>
<i>Провинция Одрин</i>	<i>стр. 84</i>
<i>Заключителни думи</i>	<i>стр. 102</i>

УВОД

Здравейте пътешественици, фотографи и любители на природата. В това издание ще бъде направен опит за представяне на едни от най-атрактивните и любопитни места за фотолов по българо-турската граница. Включени са пет области - три в България и две в Турция. Всички те са богати на история и природа и по тази причина е изработен маршрут, който позволява както фотолов, така и посещение на близки и интересни културни и исторически обекти. В рамките на този маршрут, попадат две от най-красивите реки на Балканският полуостров - Арда и Марица. По поречието на тези реки се срещат различни видове животни и птици, а гледките, които се откриват са прекрасни. В рамките на тези пет области се намират и планините Странджа и Сакар. Те са ниски планини, но за сметка на това пленяват с красотата, пейзажи и богата флора и фауна. Странджа и Сакар са дом на едни от най-редките представители на флората и фауната в Европа и света.

Маршрут стартира от област Хасково с начална точка град Харманли, а края на пътешествието ще бъде в провинция Одрин и едноименния град. Преди това ще бъде представена малко повече информация за фотолова като алтернативен вид туризъм, за който има огромен потенциал именно в разгледаните области.

Приятно пътуване!

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

КАКВО Е ФОТОЛОВ?

Фотоловът в България и Турция е сравнително нов спорт. Двете държави се считат за добри дестинации за фотолов поради богатото си биоразнообразие. По границата между двете държави се намират места, в които дом са открили някои от най-редките видове в Европа, а също така и в света. Такива видове са белоглавия орел и видрата. Но какво точно представлява фотоловът и защо е толкова популярен в Западна Европа и Америка?

В основата си фотоловът представлява проучване и търсене на животински видове. Често те са редки и застрашени, като целта е тяхното заснемане. Понякога терминът „фотолов“ се използва и в по-общ смисъл – фотография сред природата. С напредването на технологиите все по-популярен става и подводния фотолов.

Предимството пред традиционния лов е, че намерените от „ловеца“ животински видове остават живи. Това е изключително щадящ подход към природата и биоразнообразието на планетата. В същото време е чудесен отговор и на множеството рестрикции въведени предимно в Западна Европа по отношение на традиционният вид лов. Забраната за лов с оръжие бива въвеждана в много държави от Централна и Западна Европа поради факта, че числеността на много животински видове намалява прекалено бързо. Изсичането на гори, глобалното затопляне, сушата, прекомерното застрояване и други човешки дейности са само част от проблемите, водещи до намаляване на популациите. Предвид нуждата от сериозни усилия за опазване на флората и фауната, стандартният вид лов бива все повече ограничаван или изцяло забраняван като една от мерките за опазване на биологичното разнообразие.

В повечето случаи снимките в дивата природа изискват базово оборудване. Това обаче не е така, когато говорим за заснемането на някои видове птици и бозайници. Понякога е нужна дълга подготовка, оборудване и свободно време в дебнене на обекта. Често се случва „ловецът“ да се върне с празни ръце, както се случва и при стандартния лов, но удовлетворението от досега с природата остава.

В първите дни на фотографията е било много трудно да се уловят диви животни в естествената им среда. Това е било така поради все още младата фотографска техника и бавните лещи, а също така и ниската чувствителност на фотографските медии.

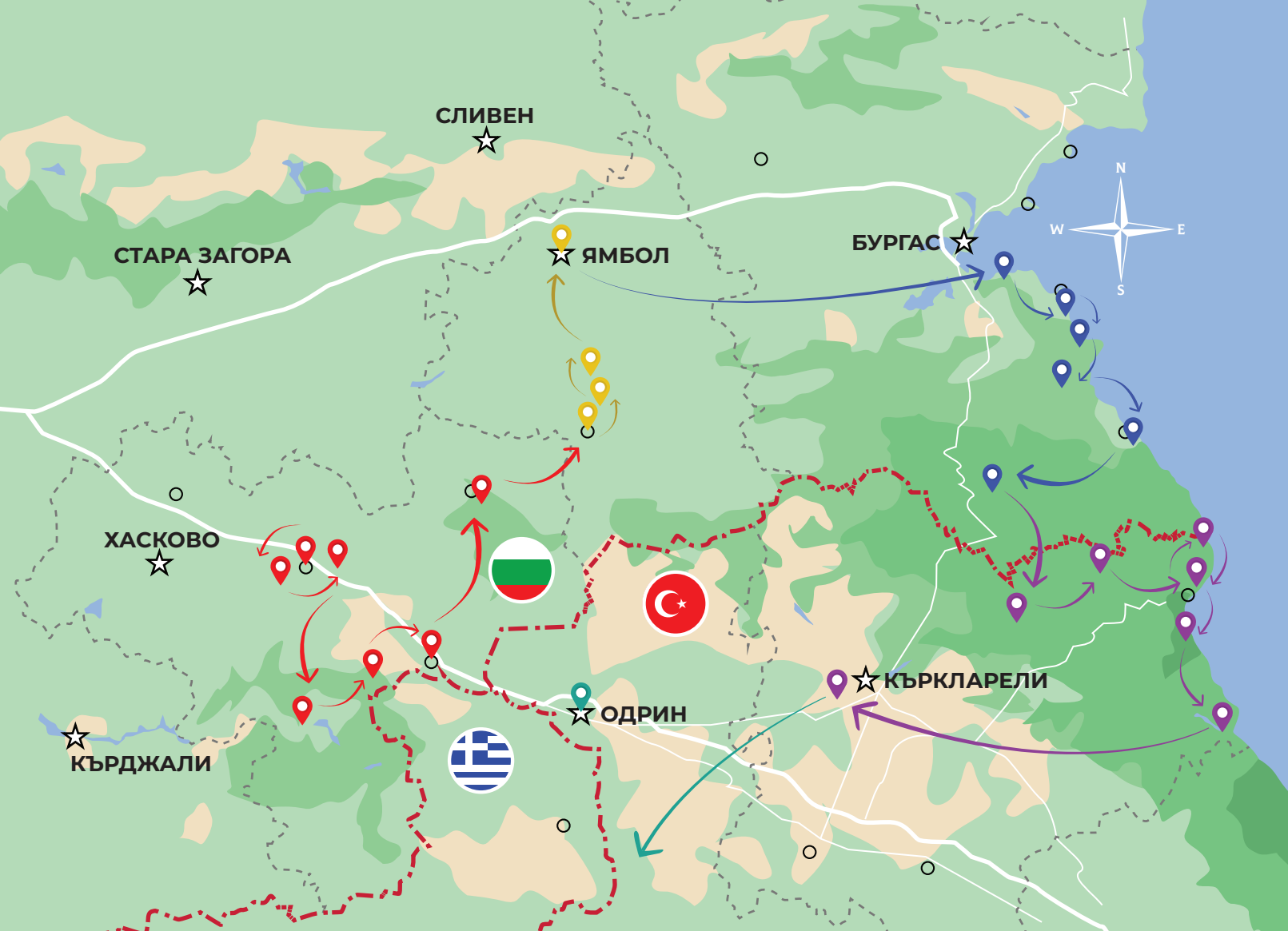
През 1880 година фотографската техника се развива, а с нея и затворите на апаратите стават по-бързи. Така заснемането на животни в естествената им среда става по-достъпно. Развитие, като това, води до момента, когато през 1884 година германеца Отмар Аншунц прави първата снимка на диви птици в полет. През 1906 година National Geographic публикуват първата си снимка на диви животни. Тя е направена от американеца Джордж Ширис III.

Самото оборудване за направата на качествени снимки в дивата природа е специфично. Често се използват обективи с много голямо фокусно разстояние - от 150мм до 600мм. Тази техника позволяват на снимачия да направи хубава снимка, като обекта на фотографията му може спокойно да запълни кадъра. Все пак, докато голяма част от дивата природа се заснема с телеобективи, то широкоъгълните обективи също са подходящи и могат да направят поразителни снимки на диви животни в естествената им среда. Специфичното оборудване за фотолов често включва различни съоръжения за камуфлаж, кожи, прикрития, удължители за светкавици и какво ли още не.

Птиците често са обект на фотолов. Те обаче имат добро зрение, разпознават много цветове, а също така запомнят обекти. Ето защо е добре, когато се прави заснемане на птици в дивата природа да се избере подходящ камуфлаж. Също така да се остане достатъчно дълго време на едно прикрито място, за да може птицата да свикне с присъствието ви и да се убеди, че не сте заплаха. Когато се заснемат птици е желателно и самата техника да бъде прикрита от камуфлаж. Предлагат се и различни уреди за заглушаване на звука, който издава апарата при заснемане. Не бива да се забравя, че птиците, а и много диви животни, имат повече от чудесно обоняние. Което означава, че фотоловецът не бива да използва никакъв вид парфюми или дезодоранти.

Фотоловецът е предимно наблюдател на случващото се в дивата природа. Не бива да се меси по никакъв начин в поведението на „модела“ си, а също така и не бива да прави кадри, които могат да поставят животното в прекомерно стресова ситуация.

За практикуването на фотолов са необходими душа, усет, търпение и уважение към природата. В следващата част от този съвместен пътеводител ще бъдат представени включените в изготвения маршрут обекти, заедно с подробни карти, снимки и информация за тях.

СЛИВЕН

СТАРА ЗАГОРА

ЯМБОЛ

БУРГАС

ХАСКОВО

КЪРДЖАЛИ

ОДРИН

КЪРКЛАРЕЛИ

ЧЕРНО МОРЕ

МРАМОРНО МОРЕ

ИСТАНБУЛ

- ★ ОБЛАСТЕН ГРАД
- ГРАД
- 📍 ОБЕКТ
- МАГИСТРАЛА
- ШОСЕ
- - - ДЪРЖАВНА ГРАНИЦА
- - - ОБЛАСТНА ГРАНИЦА
- РЕКА
- 🌊 ВОДЕН БАСЕЙН
- 📍 ОБЛАСТ ХАСКОВО
- 📍 ОБЛАСТ ЯМБОЛ
- 📍 ОБЛАСТ БУРГАС
- 📍 ОБЛАСТ КИРКЛАРЕЛИ
- 📍 ОБЛАСТ ОДРИН
- 📍 КУЛТУРЕН ОБЕКТ
- 🏛️ ГКПП

ОБЛАСТ ХАСКОВО

Р. МАРИЦА

ДИМИТРОВГРАД

СИМЕОНОВГРАД

ХАСКОВО

ХАРМАНЛИ

ЛЮБИМЕЦ

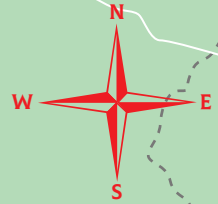
СВИЛЕНГРАД

ОДРИН

ИВАЙЛОВГРАД

Р. АРДА

Р. МАРИЦА

- I - Сводест мост/ Парк/ Музей/ Паметник "Изворът на Белоногата"**
- 1 - Защитена Зона „Харманлийска река“ и Защитена местност "Дефилето"**
- 2 - Поречието на р. Марица и Харманлийският пролом**
- 3 - Защитена зона "Сакар"**
- 4 - Маджарово - Меандър на Арда**
- II - Крепост Мезек/Гробница Мезек**
- 5 - Свиленград - Старият мост и река Марица**
- III - Тополовград - Долмен „Нъчеви Чеири“**
- IV - Тополовград - Палеокастро**
- 6 - Тополовград - м. "Корията"**

I - Сводестият мост (Гърбавият мост), гр. Харманли

Стартираме своето пътешествие от Хасковска област и по-точно от град Харманли. Преди да преминем към уникалните природни обекти, обаче е задължително да бъдат посетени няколко исторически, културни и градски природни забележителности. На първо място е реставрираното архитектурно бижу на гр. Харманли - Сводестият мост. Мостът е построен през 1581 година от отоманската власт и е реставриран през 2021 г. като недвижима културна ценност с местно значение. Целта на моста е била да улесни керванджиите, които преминавали над река Олу дере (днешна Харманлийска река). Той е построен с характерна османска архитектура. На моста има и стела, изписана на старотурски с послание за вековете, което гласи:

“Светът е един мост, по който минава пътят на царя и бедняка”

I - Парк „Димана Данева“, гр. Харманли

В непосредствена близост до емблематичния за града “Сводест мост” се намира и парк „Димана Данева“. Паркът е обществена зона за отдих и лесно може да се посети – подходящ е за разходка и фотография.

I - Исторически Музей, гр. Харманли

Историческият музей в гр. Харманли е създаден през 2000 г. В сградата се помещава и библиотека, разполагаща с близо 1500 тома литература. Музеят има три отдела – „Археология“, „Етнография“ и „Нова и най-нова история“, с почти изцяло дигитализирани фондове. Самата сграда е построена след 1884г по проект на италианския архитект Пиетро Монтани, главен архитект на Източна Румелия, около 1884 г.

I - Паметник "Изворът на Белоногата" край гр. Харманли

Чудесно място за посещение край град Харманли, но същевременно изолирано и сред природата. Това е паметник "Изворът на Белоногата" кръстен на едноименната поема на Петко Славейков. Тук се намира стара чешма, паметник и пейки за почивка. Всички те са както много близо до града, така и далеч от него, сгушени в гората. Обектът е подходящ както за почивка, така и за фотография сред природата.

1 - Защитена зона „Харманлийска река“

В района на Харманлийска река са установени 149 вида птици. От срещаните се видове 35 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашен в категория SPEC1 е включен 1 вид – малкият корморан, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 20 вида и в SPEC3 - 42 вида. Районът на Харманлийска река е едно от най-важните места в страната и е от голямо значение за Европейския съюз относно опазване на големия маслинов присмехулник и дебелоклюнатата чучулига, които гнездят в зоната в значими количества. Късопръстата чучулига също има представителна гнездова популация тук. Горите са смесени предимно от цер и келяв габър с участие на средиземноморски елементи. По поречието на Харманлийска река, крайречната растителност е представена от върба, бряст и елша.

1 - Защитена местност „Дефилето“

Обхваща дефилето на река Харманлийска в района между с. Брягово и гр. Харманли. На площ от над 1200 хектара се срещат 252 вида растения, 33 от които са защитени от закона. Красивото Дефиле се обитава от 149 вида птици, 49 от които са включени в Червената книга на България. Районът е част от европейската мрежа Натура 2000. Защитена зона „Харманлийска река“ и Защитена местност „Дефилето“ са оценени като изключително подходящи за фотолов.

2 - Поречието на р. Марица и Харманлийският пролом

Пролома на р. Марица започва североизточно от град Харманли при устието на р. Харманлийска и се насочва на югоизток, в този си участък проломът е най-тесен. Края на пролома е северно от град Любимец, при устието на Бисерска река. Тук р. Марица разделя Сакар от Родопите. Проломът е всечен в устойчиви скали. Склоновете му са полегати обрасли предимно с храстова растителност и малки горски участъци от космат дъб, вергилиев дъб, келяв габър, дрян, ясен и други видове. Разнообразието на птици в района също е голямо.

3 - Защитена зона „Сакар“

Сакар е защитена зона от Натура 2000. Билото на планината и склоновете над 400м са обрасли със смесени гори от дъб, липа, габър, има големи площи изкуствено насадени борови гори. Ниските части на защитената зона са заети със селскостопански площи и малки горски участъци от благул, цер, космат и виргилиев дъб, габър. На около 15% от общата площ са разпръснати тревни съобщества с преобладаване на белизма, луковична ливадина и черна садина. Срещат се храстови съобщества от драка и смин. Фауната на района е изключително богата и разнообразна. Тук са установени 220 вида птици, от които 91 са включени в Червената книга на България. Защитената зона е важна за опазването на малкия креслив орел. Районът поддържа най-многочислените популации в България на царски орел, малък креслив орел, белоопашат мишелов, малък орел и черна каня.

Снимка: Стоян Николов – БДЗП

4 - Меандър на Арда край гр. Маджарово

Вероятно, много от вас свързват Маджарово с красивия меандър на река Арда, който в последните години се превърна в истинска емблема на градчето. Има защо! Гледката към меандъра е завладяваща. След меандъра си край Маджарово река Арда образува живописен пролом в посока Бориславци. В началото на пролома на левия бряг на реката се издига масивна скала – Кован кая. Местността край нея носи същото име и е обявена за защитена територия с цел опазване гнездови находища на редки и застрашени видове птици. Малко след като подминете меандъра, вдясно от шосето има удобно място за спиране с малка зона за отдих. От там може да наблюдавате черните лешояди, кръжащи горе до скалата.

II - Крепост Мезек

Мезешка крепост (Неузетикон или Неутзикон) е сред историческите спирки на нашия маршрут. Тя представлява средновековно византийско укрепление изградено през 11 – 12 век западно от днешното село Мезек, община Свиленград. Местното население нарича крепостта „Калето“. Укреплението е имало функции на гранична стражева крепост. Охранявала е територии между реките Марица и Арда. Любопитно е, че тя е разположена на равно разстояние от София и Истанбул. До нея се достига по път от западния край на селото водещ до връх Шейновец. Цели три от стените на крепостта са запазени почти в цялост и до ден днешен, което е огромна рядкост за съоръжение от тези времена. Въпреки големината си, както и стратегическото си значение, до ден днешен точното наименование на крепостта не е известно на учените. Някои историци смятат, че името ѝ е “Неодзикон”, но категорични доказателства за това няма.

II - Гробница Мезек

Мезешката гробница е тракийска куполна гробница от микенски тип датирана от 4 – 3 в. пр. Хр. и също е сред нашите спирки. Намира се в покрайнините на село Мезек, община Свиленград, в могилата „Мелтепе“. Гробницата при Мезек е най-голямата и една от най-интересните и внушителни куполни гробници от микенски тип в Тракия. Запазена е изцяло в оригиналния си вид. Отвън е покрита с внушителен могилен насип. В гробницата са открити голям брой предмети от злато, бронз, желязо, стъкло и керамика, които са изложени в музеите в София и Хасково. Край могилата е открита и бронзова статуя на глиган в цял ръст. Предполага се, че тя е само част от цял ансамбъл от фигури, съставляван от куче и мъж на кон, който ловува глиган. Предполага се, че те също са изработени в реален размер. Проучването продължава.

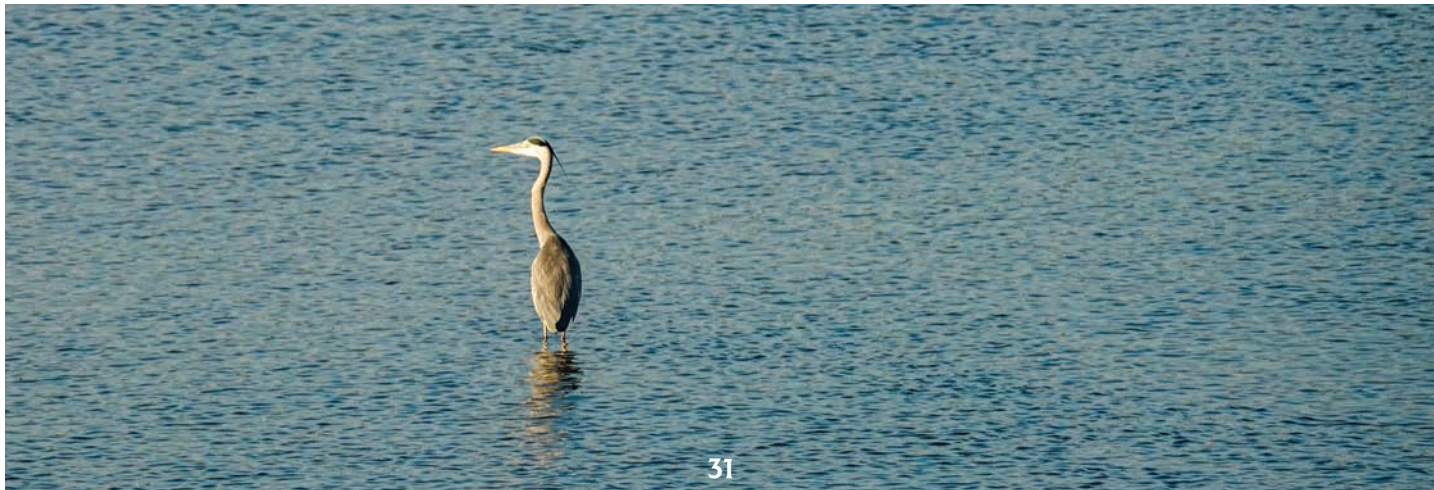

5 – Старият мост над река Марица, гр. Свиленград

Мостът на Мустафа паша (наричан също Старият мост) свързва двата бряга на р. Марица в гр. Свиленград. Старият мост е чудесно място за наблюдение и фотолов на редица птици, които често прелитат наоколо или кацат в река Марица в търсене на храна, вода и почивка. Старият мост има зидана каменна конструкция, съставена от 21 свода с най-голям отвор 18 m. Мостът е строен в периода 1512 – 1529 г. Дело е на османския архитект Мимар Синан и е част от вакъфски комплекс, включващ още кервансарай, джамия, чаршия и хамам, финансиран от султанския везир Дамад Мустафа паша. В средата на моста е поставена мраморна барелефна плоча с османски надпис, който в превод гласи:

„Този мост построи, когато бе халиф, най-великият от султаните, султан Сюлейман хан, син на Селим хан, да бъде продължител на безопасността и сигурността му техния везир Мустафа паша – Бог да го покровителства за това, което създава. И то бе най-дълготрайното негово добро дело през годината, на дата на която стана едно вечно добро дело.“

III - Долмен „Нъчеви Чеири“, община Тополовград

Долменът в местността Нъчеви чаири (Голям рът) се намира на около 1,5 km западно от с. Хлябово, община Тополовград. Мегалитният обект е бил документиран първоначално от експедицията на проф. Александър Фол през 1973 г. При сондажите през 1974 г. е била разчистена вътрешността на двете камери и части от дромоса. През 1976 г. е разкопано пространството пред долмена; освен намирането на сравнително богат археологически материал са били и разкрити неизвестни дотогава детайли на долмена – фасадната стена и долепеният от страни втори долмен, в който за първи път са били документиран запазени останки от погребение.

IV - Палеокастро, край гр. Тополовград

Културно-историческият обект Палеокастро е открит и описан за първи път през 1888 година от братята Карел и Херман Шкорпил – основатели на научната археология и музейното дело в България. Тук на един скален корниз изграден върху скали с Триаска възраст се е оформил интересен, трудно достъпен, обзорен към целия Сакар на юг, на север към Манастирските възвишения, стратегически независим обект с височина 422м. Вероятно култовия обект е бил на две нива.

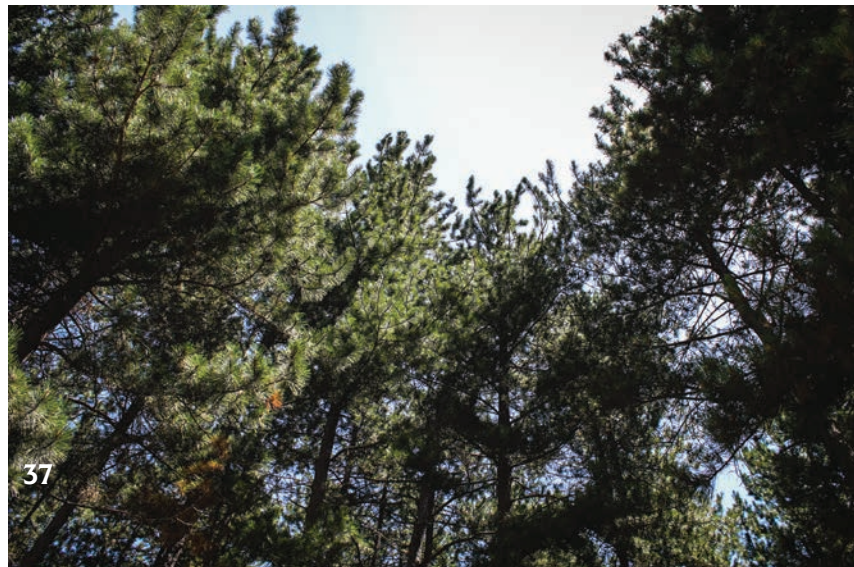

6 - Местност Корията край гр. Тополовград

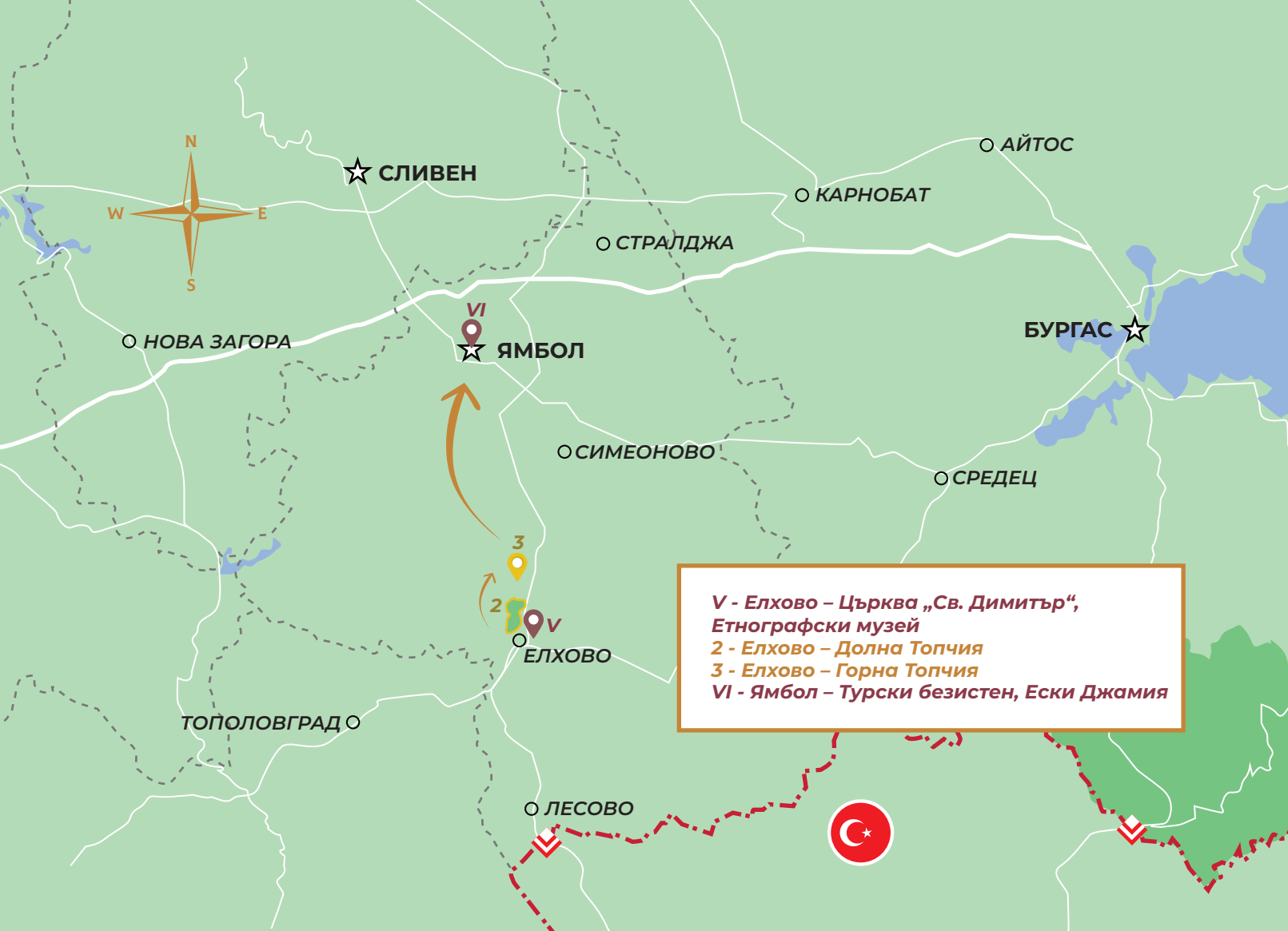
Местността Корията се намира над Тополовград в неговата висока южна част. Думата „кория“ означава малка гора, обикновено на равно място. Местността „Корията“ е част от по-голяма местност, наречена „Плочест“. „Корията“ е начална точка за излети в Сакар планина. В дъбовата кория над Кавакли (Тополовград) се извисявали вековни дървета, някои от които са тук и днес. В близост и в самата местност са били изградени параклисите „Св. Марко“, „Св. Хараламби“ и „Св. Св. Кирил и Методий“. „Корията“ разполага с изградена зона за отдих и е начална точка на четири еко-маршрута и самата тя предоставя подходящи условия за фотолов.

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

★ СЛИВЕН

○ АЙТОС

○ КАРНОБАТ

○ СТРАЛДЖА

★ БУРГАС

○ НОВА ЗАГОРА

VI
★ ЯМБОЛ

○ СИМЕОНОВО

○ СРЕДЕЦ

3

2
V

○ ЕЛХОВО

V - Елхово - Църква „Св. Димитър“,
Етнографски музей
2 - Елхово - Долна Топчия
3 - Елхово - Горна Топчия
VI - Ямбол - Турски безистен, Ески Джамия

○ ТОПОЛОВГРАД

○ ЛЕСОВО

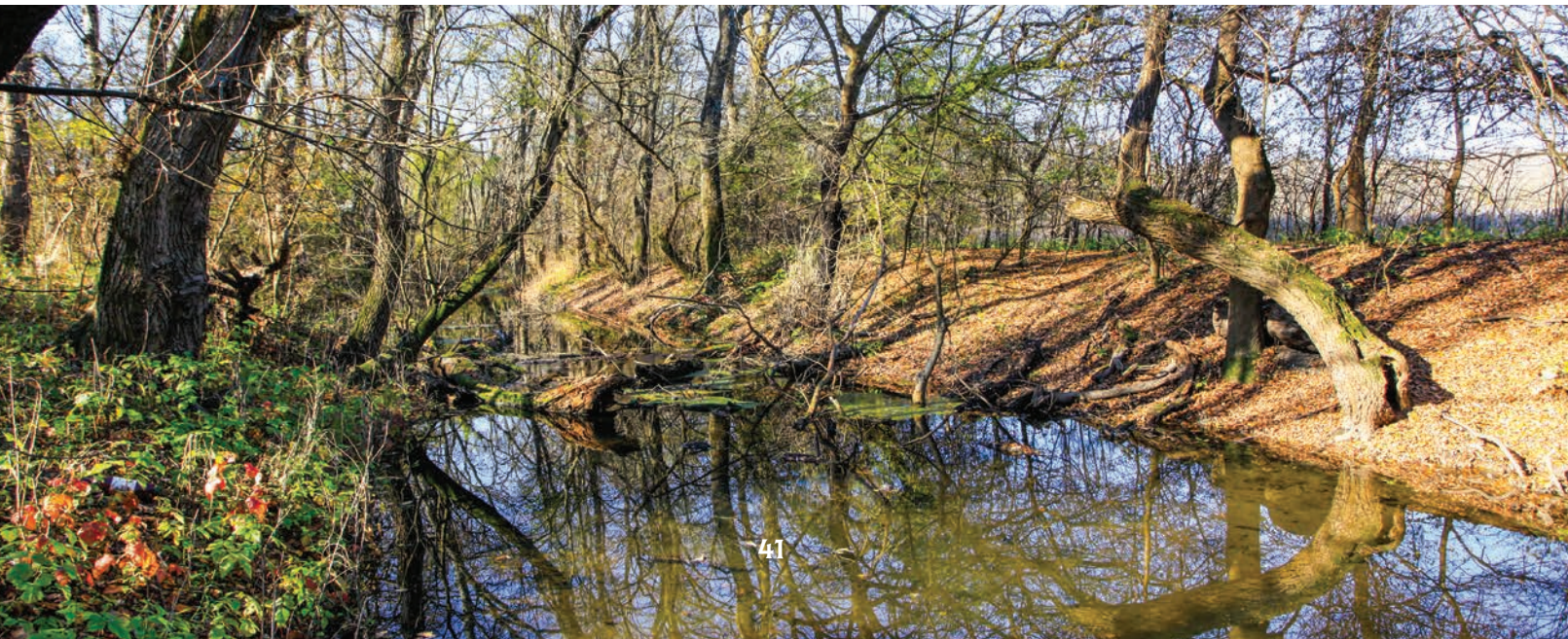
V - Църква „Св. Димитър“ и Етнографско-археологически музей, гр. Елхово

Продължаваме пътешествието си в област Ямбол и по-конкретно в град Елхово. Църквата „Св. Димитър“ има много интересна архитектура – отвън тя прилича по-скоро на възрожденска чорбаджийска къща, отколкото на църква. По план представлява трикорабна едноапсидна псевдобазилика с притвор. Вътре църквата също е много интересна. Впечатление прави нейният пищен олтар, с долен ред от Стария завет. Църквата е построена през периода 1874-1878 г. Етнографско-археологически музей – Елхово е създаден през 1958 г. в центъра на града и представя една от най-интересните и оригинални етнографски експозиции в страната. Във фонда на музея се съхраняват над 22 000 експоната и повече от 8000 оригинални документа и фотографии от разнообразното етнографско наследство на Странджанско-Сакарския край. След културно-историческата ни спирка в град Елхово е време да продължим своето фотоловно пътешествие.

1 - Резерват „Долна Топчия“, край гр. Елхово

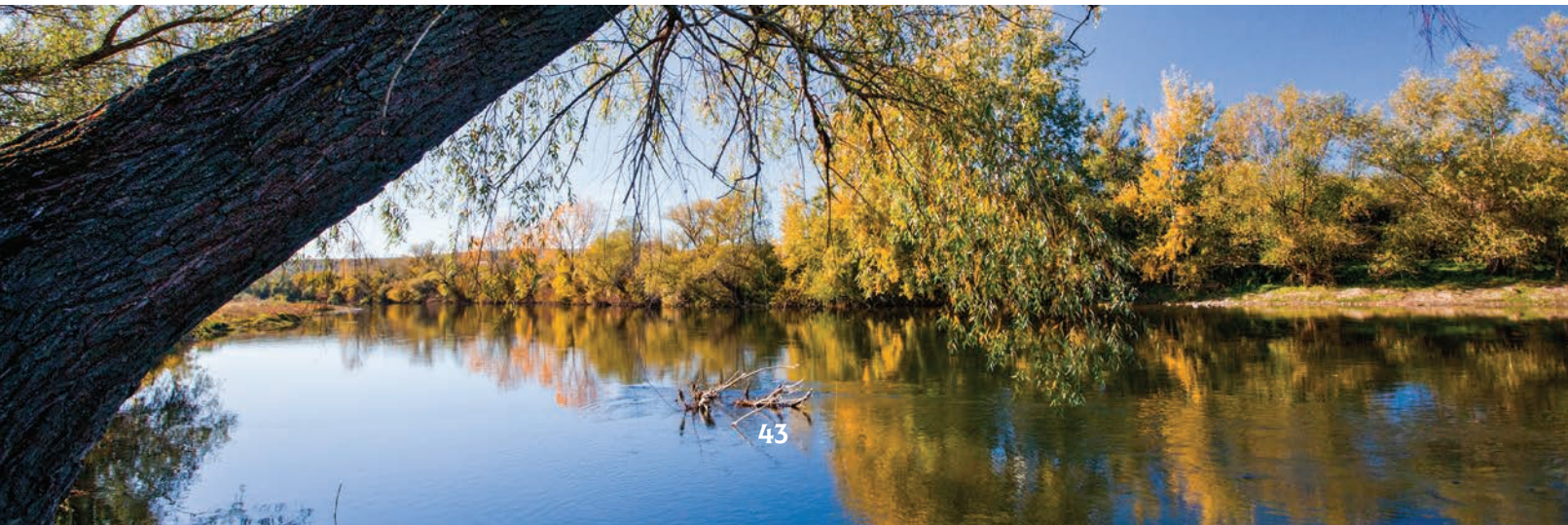
Долна Топчия е поддържан резерват в Югоизточна България. Създаден е със заповед на Министерство на земеделието и горите през 1960 г. с цел опазване на естественото находище на колхидски фазан. Това е единственото находище на този вид фазан в България и едва второто такова на Балканския полуостров. Резерват Долна Топчия се намира непосредствено до град Елхово на брега на река Тунджа, като обхваща и землището на близкото село Трънково. Голяма част от територията на резервата е заета от вековни лонгозни гори, предимно ясенови масиви. Срещат се редица защитени растителни видове, като включените в Червената книга на България - Стрибърнова ведрица, битински синчец и елвезиево кокиче. В резерват Долна Топчия гнезди и най-голямата колония чапли във вътрешността на България. Установени са три вида чапли – сива, нощна и малка бяла. В резервата е изградена вишка, която позволява наблюдението на птици в естествената им среда.

2 - Резерват „Горна Топчия“, край гр. Елхово

Разположен е в землището на село Коневец, община Тунджа, област Ямбол. Резерватната територия е заета от крайречни заливни гори — лонгози. Доминантен дървесен вид е летният дъб, който формира смесени съобщества с полски бряст, полски ясен, полски клен, бяла топола и други дървесни видове. Лианите, които са много характерен вид за лонгозните гори са представени от бръшлян, дива лоза, повет, както и редките за страната южни видове скрипка и гърбач. Храстовата и тревистата растителност тук също е много развита. От безгръбначните са установени три редки вида - бръмбарът гъсеничар, червена горска мравка и пеперуда голямо нощно пауново око. Земноводните тук са жълтокоремна бумка, кафява и зелена крастава жаба и дървесница. Разнообразието от влечуги също е голямо. Срещат се обикновена блатна костенурка, жълтоуха и сива блатна змия, голям стрелец, пъстър смок, зелен и кримски гушер и други. По време на миграция тук се хранят и почиват различни видове птици, като сива, голяма бяла и нощна чапла, малък гмурец, ням и поен лебед, както и около 10% от популацията на световно застрашения вид малък корморан. Срещат се също синигери, кълвачи, обикновена кукувица, сови и други. Бозайниците са представени от цели 35 вида. 20 от тях са включени в Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна. Тук се среща и световно застрашената видра.

VI - Турски безистен и Ески Джамия, гр. Ямбол

Докато почивате и опитвате местната кухня в град Ямбол, можете да се насладите на двете забележителности там - джамията и турският безистен. Ямболският Безистен, построен някога като покрит пазар, е единствената запазена сграда от този тип у нас от времето на Османската епоха. Изграден през 1509-1510 г., безистенът е запазен и до днес и превърнат в интерактивен музей. Ески Джамия в Ямбол е реставрирана в оригиналния си вид и втора по големина джамия в България. Построена е с останки от ямболската крепост след падането на града под османско владичество през лятото на 1373 година. Вътрешните стенописи на джамията датират от XVII в. В четирите ъгъла на купола са вградени четири акустични гърнета. Те правят акустиката в сградата много добра, което поражда идеята Ески Джамия да бъде превърната в концертна сграда.

ОБЛАСТ БУРГАС

1 - Защитена местност „Пода“ и трите езера:
Мандренско езеро, Атанасовско езеро и
Езеро Вая

VII - Стария Созопол

3 - Езерото при Алепу

4 - Поречието на река Ропотамо

5 - Заитена местност „Велека“

6 - Странджа

1 - Защитена местност “Пода” и трите езера: Мандренско, Атанасовско и Вая

Вече сме в област Бургас. В непосредствена близост до града се намира местност “Пода”. Тя е блатна местност с оттока на Мандренското езеро към Черно море в землището на гр. Бургас. Тук се намира единствената смесена чаплова колония в близост до голям град. Това е единственото място в Европа, където на площ от едва 1 кв. км са установени 315 вида птици – ¼ от всички видове на Европа! Тук е единствената, по Българското черноморско крайбрежие, смесена колония на бяла лопатарка, блестящ ибис, малък кormоран, нощна, червена, гривеста, малка бяла и сива чапла. Гнездящите в защитената територия видове са 46. В края на лятото могат да се наблюдават речни рибарки, дъждосвирици, брегобегачи, водобегачи, кокилобегачи, чайки, стридояди. Над ЗМ „Пода“ преминава и вторият по големина в Европа миграционен път на птиците, Виа Понтика, като годишно от тук прелитат 75% от европейската популация на белия щъркел (над 250 000 екземпляра), 100% от популацията на розовия пеликан (над 40 000 екземпляра) и над 100 000 индивида от над 32 вида хищни, значителен брой водоплаващи и милиони пойни птици.

Езерата около Бургас са не по-малко красиви и богати на флора и фауна. За разлика от другите езера крайбрежието на Мандренското езеро обхваща и най-северните склонове на Странджа. Те се отличават с характерна горска растителност – циклами, див божур, снежно кокиче, минзухари и други. Атанасовското езеро е крайбрежно и предлага голямо разнообразие на растителния и животинския свят, като част от тях са защитени от Закона за биологичното разнообразие и са световно застрашени. Срещат се немалко бозайници: видра, дива котка, полевка и други. Среща се също етруска земеровка, която е най-малкият бозайник в света.

Бреговете на езеро Вая (Бургаското езеро) са обрасли със зелен пояс водолюбива растителност, главно тръстика, теснолистен папур, широколистен папур и други. Бургаското езеро е единственото място в България където се концентрира до 7% от Черноморската популация на тръноопашатата потапница. През зимата са наблюдавани и световно застрашените къдроглав пеликан и червеногуша гъска. Езерото е едно от най-важните места в страната, от значение за Европейския съюз за опазването на гнездящия тук малък воден бик. Особено многобройни са пеликаноподобните, гъскоподобните, щъркелоподобните и чапловите птици. Бургаското езеро е особено важно като място за почивка по време на прелет за къдроглавия и розовия пеликан, както и малкия кormоран. Като мигриращ вид в района е установен и ливаден дърдавец.

VII - Стария Созопол

Градът е основан около 610 г. пр.н.е. с името Антея (след това преименуван на "Аполония") от гръцки преселници от Милет, който издигат величествена бронзова статуя на Бога на здравето, Слънцето и красотата "Аполо" в града.

Градът се утвърждава като търговски и морски център в следващите векове. Днес в "Градския музей на античното изкуство" в Созопол са изложени много фигурални вази, цветни стъклени съдове, накити, амфори, котви, и други, датирани от различните му периоди на разцвет.

Българското Възраждане също е оставило ярка следа в облика на града. И до днес, в Стария Созопол са запазени и реставрирани сгради, обекти и къщи с типичната Възрожденска архитектурата, които придават особено очарование на града и привличат много туристи.

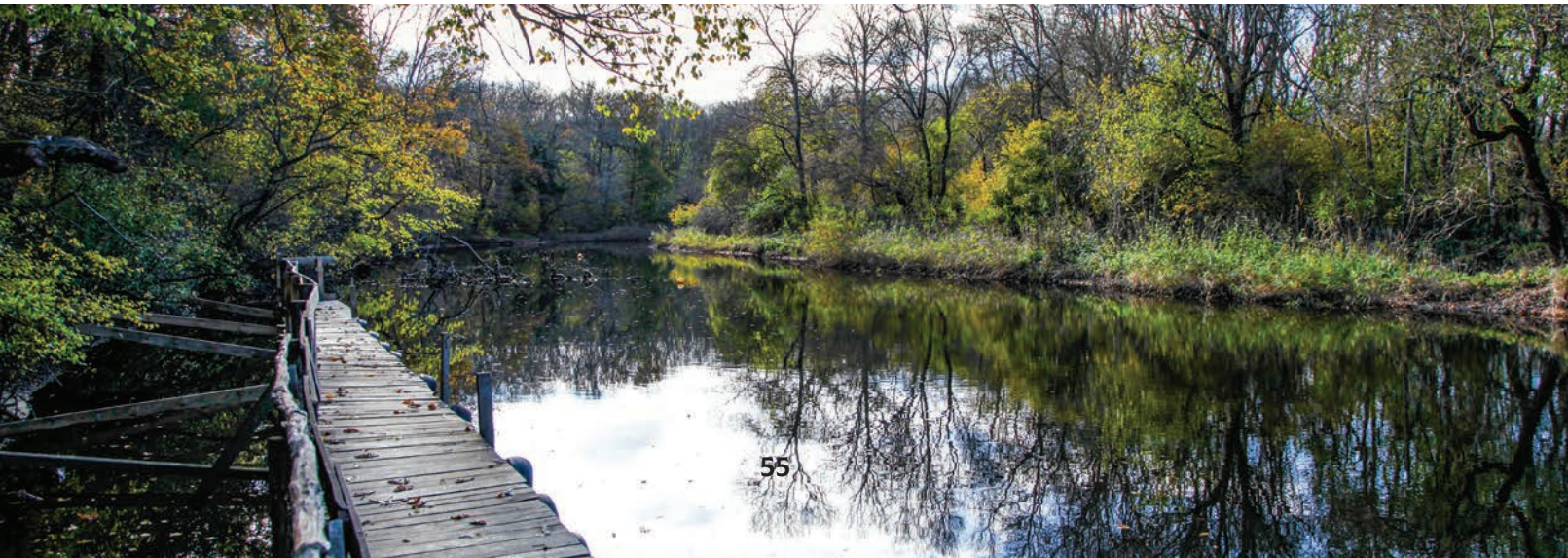
2 - Езерото при Алепу

Намира се на 6,5 километра южно от град Созопол. Тук се намират най-високите дюни на Балканския полуостров. По тях се среща пясъчна лилия. Мястото е от особена важност като местообитание на множество защитени видове водолюбиви птици. Проблем представлява нерегламентирания лов и риболов в защитената територия, както и новопостроеният курортен комплекс „Св. Тома“ непосредствено до местността.

3 - Поречието на река Ропотамо

Ропотамо е резерват, разположен на около 50 км южно от град Бургас. На територията на резервата се намират множество интересни и уникални природни обекти, като лиманът на река Ропотамо, блатото Аркутино и Лонгозни гори, които на тази географска ширина се срещат много рядко, както и различни скални феномени, мочурища, блата и други. Лиманът на река Ропотамо е една от основните туристически забележителности в резервата. В района на лимана, реката е спокойна и дълбока. От особено значение за резервата е находището на морски пелин, което е разположено в резерват Ропотамо. Това е така, защото това е едно от най-големите находища на растението в България. В резервата се срещат 21 вида бозайници, от които 10 вида прилепи. Характерни са благороден елен, дива свиня, сърна, чакал, лисица, златка, видра. Птичето разнообразие е представено от над 260 вида. Тук е едно от малкото гнездови находища в България на морски орел и полубеловрата мухоловка. Това е място за зимуване на различни видове чапли, патици, малък корморан. Тук е единственото местообитание в страната на черноврата стрелушка. Срещат се леопардов смок, смок мишкар и водни змии. Рибите са над 50 вида като кавказко попче, брияна, кефал, атерина, бодливка.

4 - Защитена местност “Велека”

Велека е най-голямата и най-дългата странджанска река (147 км). Извира от връх Демиркапу в Турция и навлиза в България с красиви проломи. Над Велека преминава ръкав от най-големия миграционен път на птиците в Източна Европа – Виа Понтика. Могат да се срещнат птици, които или презимуват, или просто почиват по време на прелета, сред които защитените и застрашени – дяволица (малък корморан), ням лебед, вечерна ветрушка, червеногуша гъска, а в морето, в близост до брега – черноврат гмурец, качулат корморан, червеноклюна и тръноопашата потапница, бял ангъч, гривеста рибарка, малка черночела чайка, буревестник. Сред установените в р. Велека риби, 7 са включени в Червената книга на България. В границите на комплекса „Велека – Резовска” се съобщава за присъствие на един от световно застрашените видове бозайници – тюлена монах, а край заливните гори на Велека и Силистар през последните години се среща и друг световно застрашен бозайник – рисът.

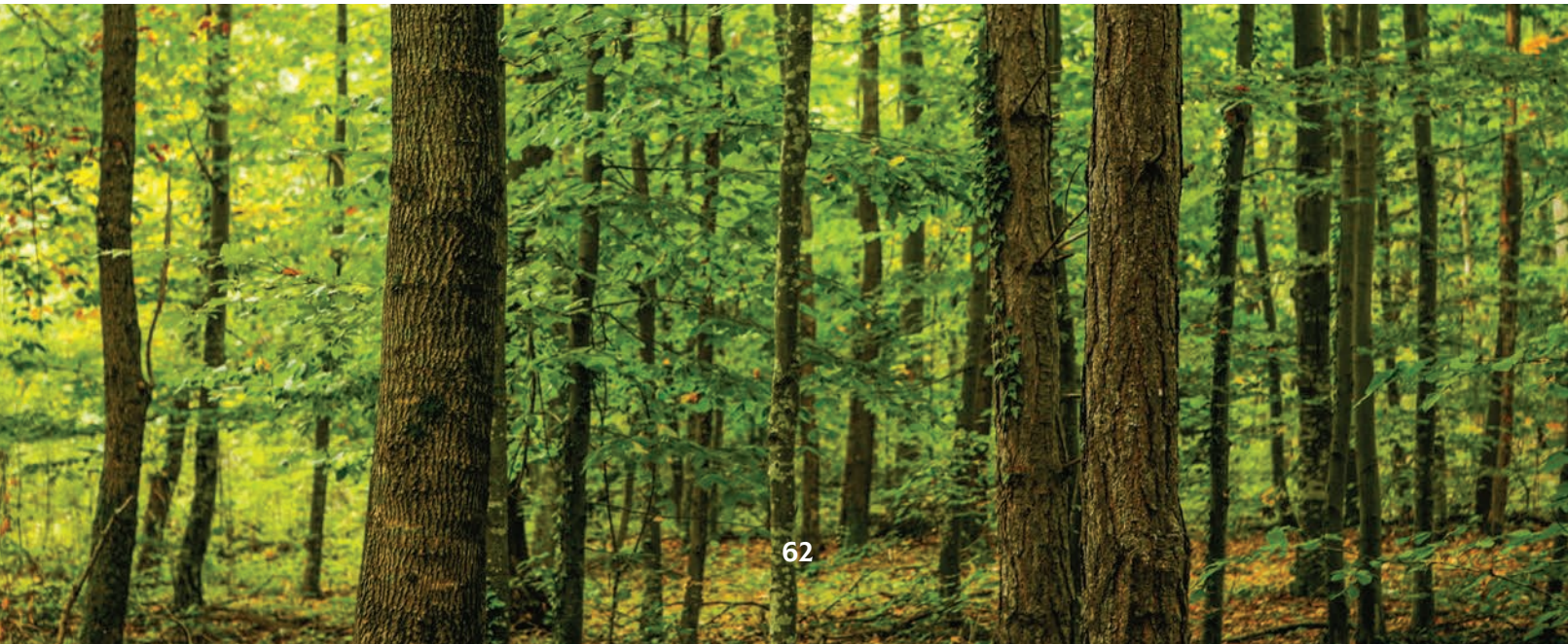

5 - Природен парк Странджа

След разходката по устието на река Велека, можете да поемете навътре в природен парк Странджа. Странджа е най-големият природен парк в България. Странджа е единствената българска територия, включена в петте приоритетни за опазване територии в Централна и Източна Европа. Общият брой на видовете хабитати е 121, като по този показател паркът е на първо място сред защитените територии в Европа. В Странджа флората е на границата на средиземноморската и средноевропейската растителност. Флората на Странджа е сложен конгломерат от различни по произход, биологични особености и степен на еволюция растителни видове с висока природозащитна стойност. Странджа е българската защитена територия с най-богата гръбначна фауна – 261 вида. Ихтиофауната включва 40 сладководни и проходни видове риби. В националната Червена книга са включени златката, вълкът, пъстрият пор, видрата и два вида прилепи.

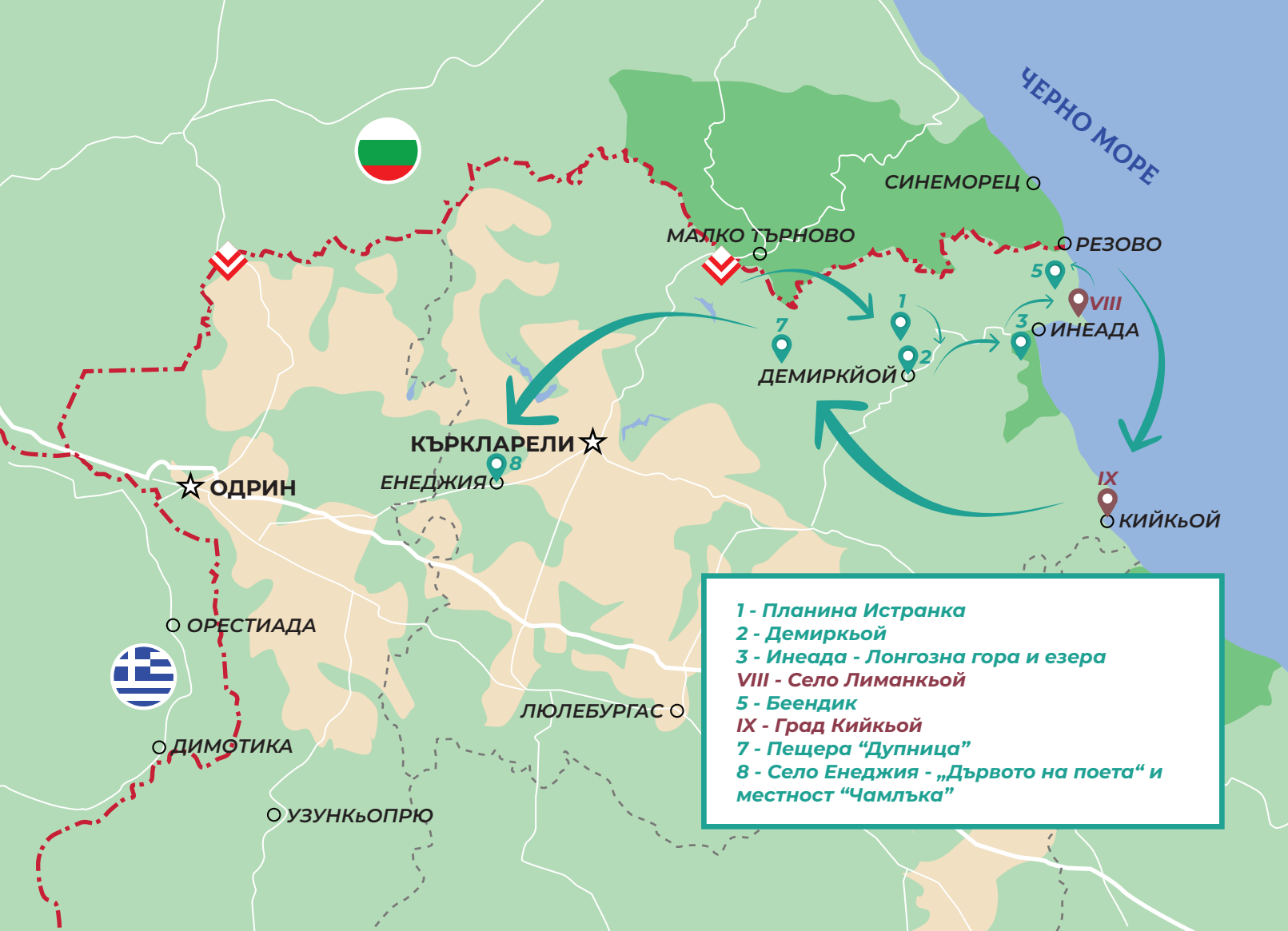

ВИЛАЕТ КЪРКЛАРЕЛИ

Снимка: Милен Димитров

ЧЕРНО МОРЕ

СИНЕМОРЕЦ ○

МАЛКО ТЪРНОВО ○

ОРЕЗОВО ○

5

VIII

О ИНЕАДА ○

3

1

2

ДЕМИРКЬОЙ ○

7

КЪРКЛАРЕЛИ ☆

8

ЕНЕДЖИЯ ○

☆ ОДРИН

IX

О КИЙКЬОЙ ○

ЛЮЛЕБУРГАС ○

ОРЕСТИАДА ○

О ДИМОТИКА ○

О УЗУНКЬОПРЮ ○

- 1 - Планина Истранка
- 2 - Демиркьой
- 3 - Инеада - Лонгозна гора и езера
- VIII - Село Лиманкьой
- 5 - Беендик
- IX - Град Кийкьой
- 7 - Пещера "Дупница"
- 8 - Село Енеджия - „Дървото на поета“ и местност "Чамлъка"

1 - Странджа планина

След влизането в Турция през ГКПП Малко Търново – Дерекьой, нашето пътешествие продължава към Странджа планина. Те се намират в границите на провинция Къркларели. Това място е важно от природозащитна гледна точка, защото то разполага с богато биоразнообразие. Флората и фауната тук е много богата, а всеки сезон тук е очарователен посвоему.

2 - Демиркьой

Демиркьой се намира на 400 метра надморска височина сред горите на Странджа, в планина Йълдъз. Демиркьой привлича вниманието с природните си красоти. Тук биоразнообразието е голямо. С красивите си пейзажи, той е притегателна точка за много фотоловци през всички сезони на годината.

3- Лонгозни гори и езера, край гр. Инеада

Това е най-голямата лонгозна горска екосистема в Турция и втората по големина в Европа. Почвите тук са богати на органични растения. Дърветата са вековни, а езерата край град Инеада променят бреговете си спрямо сезона. Гората е част от “Зеления пояс” на българо-турската граница. Около Инеада има цели шест езера. Езерата Мерт, Ерикли, Сака, Хамам, Педина и Айполоз се намират в лонгозните гори на Инеада и са защитени територии. Те, както и реката, която тече през гората, са свързани с Черно море. Тук могат да се намерят около 350 вида птици. Има и видове, които не могат да се срещнат никъде другаде – например черният кълвач. Друг вид, който е специфичен за този район, е морският орел. Това е както място за почивка на мигриращи птици, така и дом за много видове през зимата.

Снимка: Милен Димитров

VIII - Село Лиманкьой

Селото се намира в историко–географската област Източна Тракия, на брега на Черно море, в близост до българо-турската граница при село Резово, разположено на 10 километра южно от устието на река Резовска. Селото има 150 годишна история.

4 - Село Беендик

Намира се на българо-турската граница в близост до река Резово. Освен за почивка, Беендик предлага и възможност да се насладите на поречието на Резовска река. Склоновете към Резовска река са обрасли с гъсти дъбови и букови гори. По скалистите скатове често срещани са средиземноморските маквиси, редки видове орхидеи, бръшлян, повет, аспарагус, гърбач, хмел и дива лоза. Там живеят и някои земноводни, като каспийската блатна костенурка, безкракият гушер (жълтокоремник), вдлъбнаточелият смок, който е един от двата вида отровни смока в Европа, големият стрелец, пепелянката и рядката черноврата стрелушка. Реката е дом на речна пъстърва и резовски карагъоз.

IX – Град Къйкъбой

Това е място, на което можете да се отдадете на почивка, да се насладите на вкусна храна и морски деликатеси, а също така да разгледате уникалната природа в района. Къйкъбой (Мидия) е бил дом на цивилизации, като траки, перси, скити, генуезци. На брега има много скали и пещери, които са образувани от морските вълни. Забележителност е портата на града, която е построена още по времето на Византийската империя, а също така и изсечения в скалите манастир Св. Никола.

5 - Пещера “Дупница”

Пещерата Дупница е на два етажа и се състои от три пещери: пещера Куру, Момичешката пещера и пещера Сулу. Общата ѝ дължина е 2720 метра и е сред най-дългите пещери в Турция. Първият вход е Дупница долина (Dünlü Dolin), като първите 1000 метра са под вода - реката, която извира от пещерата, е Резовската река (според друго схващане началото на Резовската река е река Паспалдереси). Вторият вход е суха пещера с два отделни входа – единият е 363 m, а другият – 456 m. Третият вход – пещерата Къз – започва със склон от 60 градуса. В пещерата има зала с размери 150 на 60 m. Привлича вниманието и със своите сталактити и сталагмити.

8 - „Дървото на поета“ и местност “Чамлък”, село Ениджия

Наличието на най-малко 600-годишни дъбови дървета показва разнообразието на флората и фауната в региона. „Дървото на поета“ в Ениджия е забележителност със статут на монументално дърво. Селото е разположено във важен миграционен коридор на птици и разполага с голям потенциал за наблюдение и фотолов.

Една от зоните за отдих край село Ениджия се намира в местността Чамлък. До нея се достига по пътя Одрин-Къркларели. Те е отправна точка за велосипедни маршрути, а също така разполага и с обособено място за пикник сред природата. В Чамлъка редовно се провеждат и ежегодни фестивали и тържества.

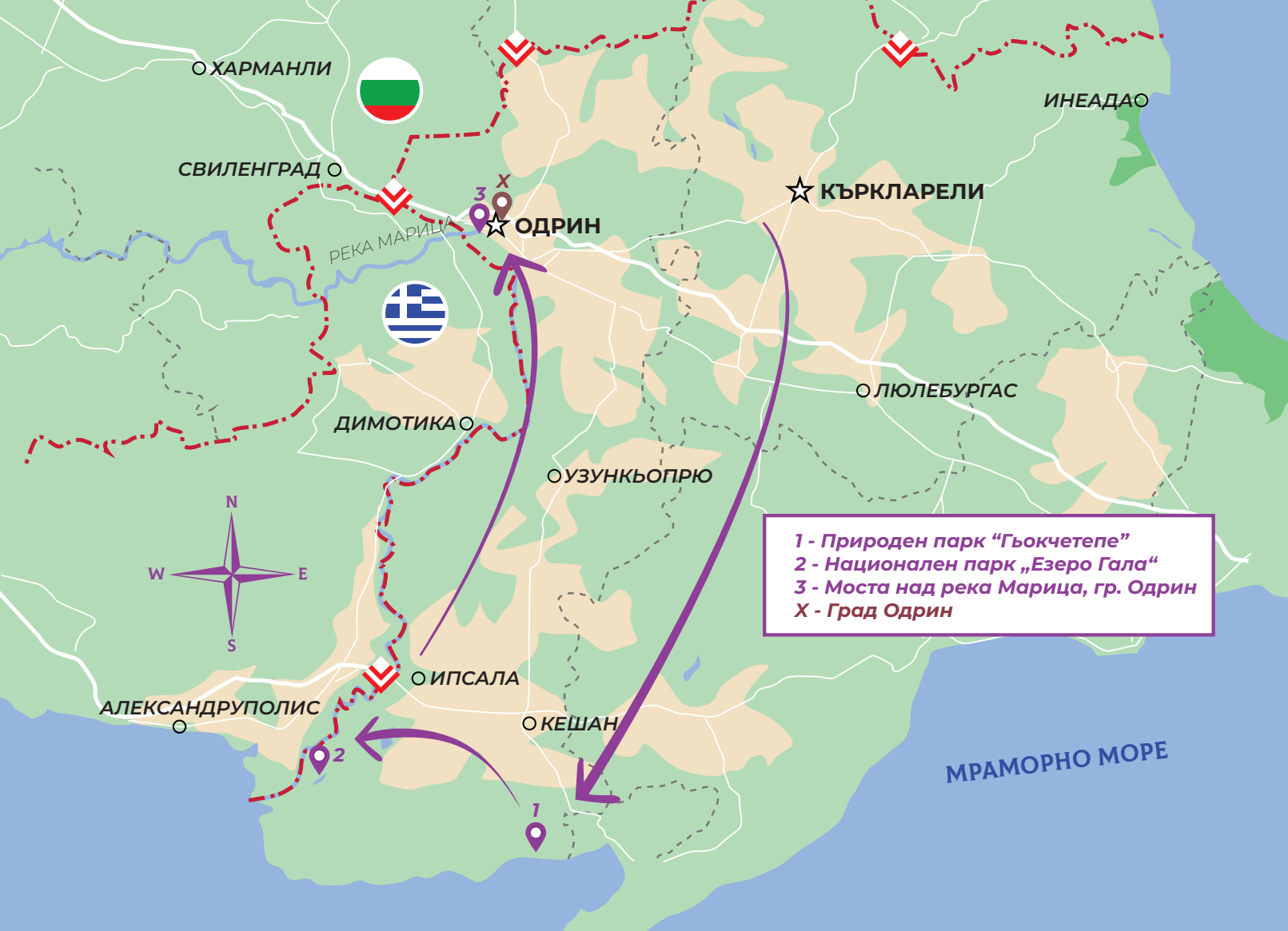

ВИЛАЕТ ОДРИН

Снимка: Милен Димитров

1 - Природен парк “Гьокчетепе”

Продължаваме в провинция Одрин. Природният парк в Гьокчетепе е разположен на северния бряг на залива Сарос. В близост до мегаполиса Истанбул, той предлага различни развлечения. Тук морето е уникално, защото то успява да се самопречиства. Това се случва благодарение на дънните течения на залива. Освен това гмуркането в залива Сарос дава възможност за направата на уникални подводни кадри съответно локацията е подходяща за подводен фотолов.

2 – Национален парк „Езеро Гала“

Описано като втория по големина рай за птици в Турция, езерото Гала е обявено за 36-ия национален парк през 2005 г. Езерото е приблизително 6000 хектара в ширина. Гала има богато хабитатно разнообразие. С близостта си до море, гори и планинската среда то е една от най-важните влажни зони в Турция. В Национален парк “Езеро Гала” могат бъдат намерени и наблюдавани 163 вида птици, 46 от които са местни, а 117 – мигриращи. В езерото се срещат около 16 вида риби. В парка са идентифицирани 311 растителни вида, като 5 от тях са ендемични. На територията на парка има кула за наблюдение на птици. Локацията е особено подходяща за фотолов и отдих.

3 - Моста над река Марица, гр. Одрин

Пътешествието ни завършва в град Одрин. Древен и уникален със своите култура, история и забележителности. Една от тях е мостът над р. Марица.

Мостът над Марица се намира в близост до точката на свързване на реките Марица и Арда. Строежът на моста е започнал по нареждане на султан Махмут II през 1837 година, а е завършен по време на управлението на султан Абдул Меджид I през 1847 година. Днес от моста се открива уникална гледка към река Марица, както и всички птици, които преминават от там. Мостът над Марица в Одрин се е превърнал в своеобразна наблюдателница за много видове птици. Подобно на Стария мост в Свиленград, мостът над Марица в Одрин представлява както културно-исторически обект, така и подходяща локация за фотолов.

Снимка: Милен Димитров

X - Джамия “Селимие”, гр. Одрин
Разходката в Одрин можете да продължите, като посетите и разгледате най-голямата джамия на града - Селимие. Нейната история е богата. Построяването и е отнело 6 години. То е по поръчка на султан Селим I. Построена е от известния архитект Мимар Синан, като се счита за шедьовър в неговата кариера. Тя е включена в списъка на ЮНЕСКО за световно културно наследство през 2011 г. Джамията се вижда от цял Одрин, а дори и от Гърция. Капацитетът ѝ е около 6000 души. Тя има 999 прозореца. Минаретата на Селимие са четири с три балкона, всеки с височина 70 метра.

Джамията Селимие, освен внушителна отвън, заради огромните си размери, е също така и прекрасна отвътре. Изработката и украсата от камък, мрамор, плочки, дърво и седеф, прави сградата уникална.

Х - Град Одрин

Докато сте в града не пропускайте да се насладите и на здравния комплекс и музей Султан Баязид II. Той се намира в близост до града. Също така посетете и най-голямата синагога на Балканския полуостров, останалите стари джамии в града, парковете, археологическия и етнографски музей на Одрин, а също и Старата гара на града.

EUROPEAN UNION

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

С това нашето пътешествие приключи. Представихме ви част от уникалните места, природа и културни забележителности, с които трансграничния регион на България и Турция разполага. Настоящият пътеводител е създаден в рамките на Дейност 7 „Разработване на „Съвместен пътеводител на трансграничния фото ловец““, изпълнена по проект СВ005.2.21.103 „Дървото на живота“. Проектът е съфинансиран от ЕС чрез Програма Интеррег-ИПП ТГС България – Турция и е реализиран в партньорство между община Инедже, Турция и община Харманли, България.

Експертен екип:

Даниела Асенова Чакърова-Джулева - Експерт Устойчив туризъм

Derya Nehir - Експерт Устойчив туризъм

Борислав Стойчев Балушев - Експерт Фотограф

Özgür Bariş Çoban - Експерт - Експерт Фотограф

Мартин Стефанов - Експерт Графичен дизайнер

Interreg - IPA CBC Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

Тази публикация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програма за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България-Турция 2014-2020, ССИ No 2014ТС1615СВ005. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на община Харманли и община Инедже и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган и Националния орган на Програмата.